

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemajo sedanje in praznike — inserati do 80 pett
vrst s Din 2. do 100 vrst s Din 2.50 od 100 do 300 vrst s Din 3. večji inserati pett
vrst s Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej — »Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za iznosomstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA. Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65;
podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
SLOVENJ GRADEC, Slovenski trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Novi papež:

KARDINAL PACELLI — PIJ XII.

Izvoljen je bil že prvi dan volitev pri tretjem glasovanju

VATIKAN, 3. marca. Včeraj ob 17.30 je bilo objavljeno, da je bil izvoljen za papeža dosedanjši državni tajnik, kardinal Eugenio Pacelli, ki je bil dolga leta najozji sodelavec pokojnega papeža Pija XI. in tudi njegov zaupnik. Novi papež je prevele ime Pij XII.

Prvo glasovanje je bilo že dopoldne ob 11. črnim dim, ki se je dvignil nad Vatikanom, pa je oznanih, da papež se ni izvoljen. Malo pred počnevem se je začelo drugo glasovanje, ob 12.20 pa je črn dim naznamnil stotisočglavi zbrani množici, da se ni odločil. Ob 17.30 se je nad siktinsko kapelo začel dvigati bel dim — znak da so dobili novega papeža. Skoraj istočasno so po radiju objavili, da je bil za papeža izvoljen kardinal Pacelli. Stotisočglava množica na trgu pred cerkvijo sv. Petra je vost sprejela z navdušenjem.

Po izvolitvi je papež Pij XII. odšel v zakristijo siktinske kapeli, kjer so ga obiskovali v papeško obliko, nakar je odšel v kapelo in se vsebel na stol. Tako je nato so zacelei prihajati k njemu kardinali po starosti, ki so mu pojavljali prstan na roki, papež pa je vsakega posebej dvignil in ga poljubil. Kmalu nato se je Pij II. pojavil v pontifikalni obliki na balkonu bazilike sv. Petra, kjer je blagoslovil množico, ki ga je navdušeno pozdravljala. Papež je večkrat blagoslovil množico, nato pa se je umaknil nazaj v cerkev.

Ustoličenje novega papeža Pija XIII. bo v nedeljo 12. marca.

Rimljani po 218 letih

VATIKAN, 3. marca. AA. Prvič po 218 letih je bil Rimljani zopet izvoljen za papeža. Zadnji Rimljani, ki je bil izvoljen za papeža, je bil kardinal Conti, ki je vladal pod imenom Inocencij XIII. Izvoljen je bil l. 1721.

Kaj pravijo Italijani

Rim, 3. marca AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Papež Pij XII. je prvi papež, ki je bil izvoljen v času po sklenitvi konkordata med Italijo in Vatikanom. Z Vatikanom je obstojal doslej najboljši red. Tokrat v kardinalskem kolegiju in najbližji okolici papeža niso razpravljali in polemizirali, kakor vedno dojšej pri papežkih volitvah. Novi papež je bil izvoljen na svoj rojstni dan in je znan po svoji veliki pobožnosti in globoki izobrazbi, kakor tudi po dolgih osebnih političnih in diplomatskih izkušnjah. Treba je omeniti, da je ime adovata Francesca Pacellija, brata sedanjega papeža, vezano s sklenitvijo konkordata, ker je bil eden izmed njegovih glavnih tvorcev Italijanski narod pozdravljal z globokimi simpatijami veliki dogodek.

Italijanski kralj novemu papežu

Rim, 3. marca AA. Italijanski kralj Viktor Emanuel je poslal novemu papežu naslednjo brzovajko: Kraljicu in jaz sva srečna, ker lahko pošljeva Vaši svetosti najlepše čestitke in najlepše želje za dolgo življenje.

Mussolini

Rim, 3. marca AA. Mussolini je poslal novoizvoljenemu papežu Piju XII. naslednjo brzovajko:

Italijanski narod se veseli z vsemi katoličani nad sredno izvolitivo Vaše svetosti za papeža. Prosim Vašo svetost, naj izvoli spremeti izraze globokega spoštovanja fašistične vlade kakor tudi moje osebno.

Poudarjajo, da je maršal Petain osebni

se bodo z izvolitvijo novega papeža pozicije katoliške cerkve samo ojačale. Vsi Francozi, je dejal, tudi oni, ki ne pripadajo katoliški veri, se lahko samo veselijo, ker je bil za novega papeža izvoljen kardinal Pacelli. Z njegovo izvolitvijo se je Vatikan pokazal kot velika moralna sila, ki bo znala ščititi slovensko svobodo in človeške pravice ter bo energično nastopila za ohranitev miru med narodi. Bivši zunanjji minister *Delbos*, ki je spremljal kardinala Pacellija, ko je obiskal Francijo o prilici verskih slavnosti, je izjavil: Z izvolitvijo novega papeža so zadovoljni vsi, ki jim je za verska moralna načela krščanske nauke in ohranitev civilizacije. Francija je kot dežela duhovnih svobočin in bratstva med narodi z navdušenjem sprejela izvolitev novega papeža. Pred-eden senatnega odbora za zunanje zadeve *Beranger* je izjavil: Kardinal Pacelli je kazal vedno visoko razumevanje za tisočletno kulturo francoskega naroda ter je vedno izjavil, da bo podpiral Francijo, kadarkoli bo potrebno in da bo storil v duhu krščanstva, ki simbolizira enakost ras in mednarodnega bratstva.

Nemška sodba

Berlin, 3. marca AA (DNB) Nemški tisk komentira zelo obširno izvolitev kardinala

Pacellija za poglavljaj katoliške cerkve. Vsi prinašajo obširne biografije novega papeža, »Deutsche Allgemeine Zeitung« naglaša, da je pri zasedanju konklava šlo za to, ali naj katoliška cerkev izvoli za papeža človeka, ki naj bo dušni pastir ali politik. Izvoljen je bil politik, kar pa še ne pomeni, da novi papež nima najoddihnejših kvalitet duhovnega pastirja. List navaja nato besede novega papeža, ki jih je svojcas napisal nemškim romarjem: »Živeti v težki dobi ne pomeni, če gledam na večnost, nobene preizkušnje, temveč posebno milost božjo. Živeti junak, pomeni več, kakor živeti udobno.« Te besede, pravilist, karakterizirajo novega papeža kot človeka in kot poglavljaj cerkve ter lahko pomenijo, ako se bodo izvajale, most sporazuma glede vprašanj vprašanj današnjih dni. To bi bil najvaječnejši rezultat volitev novega papeža.

London, 3. marca AA. (Reuter) Sedanji papež je bil mnogokrat predmet ostrih napadov nemškega tiska, ki ga je imenoval sovražnika Nemčije. Posebno so znani članiki ministra Göbbelsa v »Angriffu«. Navzite temu so prvi komentarji v berlinskem tisku o izvolitvi novega papeža zmerni. Listi na glasajo, da bo novi papež nadaljeval politiko svojega predhodnika.

Maršal Petain francoski poslanik v Burgosu

Francija želi vzpostaviti najboljše odnose s Španijo

Pariz, 3. marca e. Po seji ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika republike Lebruna, na kateri je bil za veleposlanika v Španiji imenovan maršal Petain, je notranji minister Sarraut izročil zastopnikom tiska naslednji komunik:

Na predlog predsednika vlade Eduarda Daladierja in zunanjega ministra Bonneta je ministrski svet imenoval maršala Petaina za veleposlanika Francije pri španski vladi. Ta komunikacija je značilen v toliko, ker maršal Petain ni bil imenovan za veleposlanika pri generalu Francu ali pri vladni v Burgosu, temveč pri španski vladi, kar pomeni, da za Francijo ne obstajata več dve vladi, temveč samo ena v Burgosu, ki se smatra kot španska vlada. Na podlagi tega torej Negrijeva vlada za Francijo ne obstaja več.

Pošljajoč v Burgos enega izmed svojih najuglednejših vojevščkov, je francoska vlada hotela pokazati, koliko ji je za tím boljše prijateljske odnose s Španijo. Maršal Petain je sprejel svojo nalogo v preprinjanju, da bo francosko-španski sporazum mnogo doprinesel v varnosti Francije. Z njegovim imenovanjem za veleposlanika je zadovoljna vsa javnost, izjemo dela same skrajne levicarske tiski, ki pa je bil tak protiven vzpostaviti diplomatskih odnosa z Burgosom.

Senator Berard, ki se je pogajal v Burgosu, je izjavil: Odobravam kakor vsi Franci, da nismo mogli izkazati večje pozornosti novi španski vladi, kakor tako, da smo imenovali maršala Petaina za poslanika pri njej. Slatni vujak je danes največji predstavnik miru.

Poudarjajo, da je maršal Petain osebni

prijatelj generala Franca, s katerim se je skupal boril v Maroku proti rifskim Kabijom. Petain je bil takrat poveljnik francoske, Franco pa poveljnik španske vojske. Maršalu Petainu bo dodeljeni poleg ostalega osebja novega poslanstva tudi pet častnikov njegovega štaba.

PARIZ, 3. marca AA. Maršal Petain bo odpovedan v Burgos bržkome konec prihodnjega tedna. Kot njegovi spremljevalci se omemajo sef njegovega vojaškega štaba general Vautier ter major De Leppin, ki bo imenovan za vojaškega atašega. Maršal Petain se je sporazumel tudi z vojnim ministrom glede imenovanja mornariškega in letalskega atašega. Za svetnika veleposlanstva je bil imenovan dotedanji svetnik poslanstva v Brusilju Gaselet.

Burgos, 3. marca AA. Imenovanje maršala Petaina za prvega veleposlanika Francije pri španski nacionalni vladi, je bilo sprejetje v Španiji z navdušenjem. Maršal Petain se smatra kot odlična osebnost za ta položaj.

Franco za odpoklic italijanskih prostovoljcev

London, 3. marca o. »Daily Mail« poroča, da je prisel poveljnik italijanskega vojaštva v Španiji, general Gambara, v Rim na pobudo generala Franca. Mussolini je sporočil Francovo željo, da se sedaj italijanska čete umaknejo iz Španije ker je v interesu Španije, da se izpolni želja Francije in Anglie. General Franco je Mussoliniju po generalu Gambaru obrazožil, da bo sedaj z ostalo republikanskim Španijo sam zlahka opravil.

Med Prago in Bratislavo

Pogajanja za ureditev finančnih vprašanj

Praga, 3. marca h. Slovaški resorni ministri so se mudili te dni v Pragi, kjer so imeli posvetovanja z ministrskim predsednikom Beranom in posameznimi strokovnimi ministri, predvsem s finančnim ministrom. Sio je v glavnem za ureditev raznih finančnih zadev, kakor tudi za dočrkovanje delokrogna novih slovaških delegatov pri posameznih skupnih ministrstvih. Obenem je imela osrednja vlada posvetovanja o določitvi roka za sklicanje podkarpatsko-ruskega deželnega zbora, vendar odločitve o tem še niso.

Odvzeti podkarpatski mandati zopet priznani

Chust, 3. marca h. Uradno je bilo objavljeno, da po odredbi predsednika republike Hache, ki so jo podpisali tudi člani podkarpatsko-ruske deželne vlade, odlok o razprtosti vseh političnih strank, po katerem so izgubili njihovi zastopniki mandate pri posameznih skupnih ministrstvih. Obenem je imela osrednja vlada posvetovanja o določitvi roka za sklicanje podkarpatsko-ruskega deželnega zbora, ki torej dobiti tudi mandate v pravskem parlamentu.

Ustavljeni glasilo lužiških Srbov

Praga, 3. marca h. Od leta 1920 sta izhajala v Pragi časopis in korespondenza

za lužiške Srbe v Nemčiji, ki sta bila edini glasila lužiških Srbov. Izdajalo ju je Društvo prijateljev lužiških Srbov v Pragi. Sedaj je bilo izhajanje teh dveh tiskov in iz zunanjopolitičnih razlogov ustavljen in so tako lužiški Srbi izgubili svoje edino glasilo, ker so v Nemčiji že od leta 1933 daje prepoznavana vsa lužiško-srbska društva in časopisi.

Manevri v Sueškem prekopu

Kairo, 3. marca h. V Sueškem kanalu so se prilegli skupni manevri angleške in egipčanske vojske mornarice, ki jim pripisujejo velik vojaški in politični pomen. Pri manevrih naj bi se pokazalo, kako se more braniti Sueški prekop.

Politični obzornik

Ponemčeni princ o Slovanih

»Deutsche Post« je objavila pretekli teden uvodnik o sodobnem nacionalnem pokretu med Slovani v Zapadni Evropi. Članek je napisal princ Karel Anton Rohan, potomec prestreljenega bretonskoga vojvodstvenega rodu, čigar glavna linija Guémene-Rochefort se je leta 1806 preselila v Avstrijo. Te-je misli razvijati svojem članku: Nemci so še zdaj postali pravi Herderjev narod. Nacionalni socialistem je znova oživil dedičino nemškega romanticizma. Z ozirom na to je lahko razumeti — tako udarja Rohan — zakaj kažejo Nemci polno razumevanje in velike simpatije za nacionalno gibanje med sosednimi narodi. Zapadni Slovani se v bodoče ne bodo nikdar več izkoristili za tuje koristi in interese — v tem je globoki smisel tega gibanja. Dogodki leta 1938 so po mnenju pisca dominalna našega stoletja, ki je povisalo pojem naroda, nad pojmom države in vstopilo v zgodovino kot stoletje narodov. Narodna ideja je — tako v vso resnostjo pise princ Rohan — preko meje Nemčije pronikla v Češkoslovaško. Njeno znango so potrdile volitve na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji in nova politična usmeritev češkega naroda. Zapadni Slovani niso samo krvno sorodni, marveč so tudi usodno med sabo povezani. To se je pokazalo že leta 1918, ko so osnovali skupno fronto proti državam. Izrekli so nad njim smrtno razsodbo, ki jo je zgodovina tudi izvršila. Novo nastalo države, zapeljane po cincinatih nasvetih zapadnih velesil, pa so začele na kriva pot. Tako je moralno bitti češkoslovaško vprašanje rešeno potom operacije. Tudi južna veja zapadnih Slovanov — jugoslovenci preizvajajo velik pokret, mereč na revizijo državne ureditve.

Čas je, da se pomaga tudi našim ljudem!

»Hrvatski dnevnik« je 1. marca objavil tole umestno beležko: »Med mnoge krivice, ki so jih vse doseganje vlade povzročile Hrvatom in v tem primeru tudi Slovencem, spada tudi vprašanje ratne štete — vojne škode, ki so jo pretrpeli naši ljudje iz Istre, Primorja, Trsta in Gorice. Ko se je leta 1917 italijanska vojska umaknila iz teh krajev, so naši ti ljudje svoje domove v strašnem stanju: vojna je storila svoje. Od teme čase so ti ljudje preživel celo vrsto razočaranj. Ze leta 1917 so bile austrijske oblasti zbirati statistične podatke o vojni škodi. Prav tako je bil razvijen tudi način začetje vojne škode. Po končani vojni so italijanske oblasti takoj pričele z zbiranjem statističnih podatkov o vojni škodi. Popisala se je vse povzročena škoda brez razlike narodnosti ali državljanstva oškodovanca. Mnogo naših ljudi je tiste čase zapustilo one kraje v trdjem preprinjanju, da bodo dobili za materialno škodo, povzročeno po vojni, pravimo odškodnino, to tem bolj, ker je tudi v mirovni pogodbni določeno, da morajo to odškodnino plačati posamezne države svojim državljanom. Pri nas je bil l. 1922 sprejet zakon o vojni škodi, toda to se neneha samo na področje kraljevine Srbije in Črne gore. Šele kasneje je bil ta zakon razširjen tudi na Srem. Leta 1923 je narodna skupščina na predlog pokojnega dr. Gregorja Žerjava sprejela resolucijo, da se mora poravnati škoda tudi našim ljudem iz Istre, Primorja, Trsta in Gorice. Ministerstvo socialne politike je nato zbral vse potrebine podatke o teži škodi, a vsi ti podatki leže sedaj že 16 let nedotaknjeni v omari ministrica socialne politike v Beogradu. Osem let kasneje za vlade Petra Zivkovića so objavile beogradske novine vest, da bo vprašanje vojne odškodnine Primorcev v kratkem povoljno rešeno. Od takrat je zopet preteklo osem let. Tudi lahni se je baje delalo na rešitev tega vprašanja. Celi smo, da je takratni minister socialne politike zahteval pooblastilo za izdajo obveznic vojne škode, a minister dr. Krek je izjavil v finančnem

